

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Beknopte natuurtoets woningbouw naast Oranje 50 te Oranje

projectnummer: P001195

Onderwerp: Beknopte natuurtoets woningbouw naast Oranje 50 te Oranje

Datum: 08-06-2022

Inleiding

KADER

De initiatiefnemer heeft plannen om de bouw van acht woningen ten westen van het dorp Oranje mogelijk te maken. Hiervoor wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen aan de natuurwet en regelgeving is een beknopte natuurtoets uitgevoerd. Het doel hiervan is ook om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is¹.

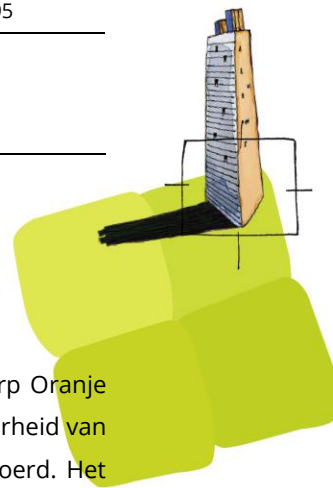
Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de natuurtoets op 23 mei 2022 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden waren half bewolkt, droog, circa 16 °C en er stond een zwakke wind.

PLANGEBIED EN PLANNEN

Het plangebied ligt ten westen van Oranje, naast Oranje 50. Het plangebied betreft een weiland waar tijdens het veldbezoek een zandbult lag. Het plangebied grenst in het oosten en zuiden aan wegen. In het noorden en westen liggen agrarische percelen. Langs de zuidgrens van het plangebied staan eiken en een bosschage. Tussen het weiland en deze bomen ligt een greppel. Permanent oppervlakte water is niet aanwezig.

De plannen bestaan uit de bouw van acht woningen. Hiervoor wordt grond vergraven en vegetatie verwijderd. Daarnaast zal een aantal bomen worden verwijderd ten behoeve van de toegang tot de woningen.

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

Figuur 1. Plangebied (rood omlijnd). Bron kaartondergrond: www.ruimtelijkeplannen.nl

Foto's 1 en 2. Impressie van het plangebied op 23 mei 2022. Links het plangebied gezien vanaf het oosten richting het westen met de zandbult en solitaire eik. Rechts de oostelijke grens van plangebied gezien vanaf het noorden richting het zuiden.

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wet natuurbescherming is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (artikel 3.1-3.4 Wnb);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (artikel 3.5-3.9 Wnb);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (artikel 3.10-3.11 Wnb).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (artikel 3.11 Wnb). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in artikel 3.10, eerste lid van de Wet natuurbescherming.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de waarnemingen van de laatste vijf jaar in de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF)² op 31 mei 2022 blijkt dat binnen een straal van 1 km rond het plangebied een aantal beschermde diersoorten is waargenomen. Het betreft vogels met jaarrond beschermde nesten, zoogdieren, amfibieën en reptielen.

In het grasland groeien algemene gras- en plantensoorten, zoals Engels raaigras, gestreepte witbol, witte klaver, brede en smalle weegbree, paardenbloem en scherpe boterbloem. Opgaande beplanting bestaat uit enkele zomereiken langs de zuidrand. De aangetroffen soorten in het grasland duiden op matig voedselrijke tot zeer voedselrijke omstandigheden. Beschermde plantensoorten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen en vanwege de voedselrijkdom en het ontbreken van waarnemingen (NDFF) ook niet te verwachten.

Uit de omgeving van het plangebied is een aantal vogelsoorten met jaarrond beschermde soorten bekend, zoals diverse roofvogels en uilen, gierzwaluw en huismus. In de eiken en in het bosje zijn tijdens het veldbezoek geen nesten aangetroffen die van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals buizerd of sperwer, kunnen zijn. Mogelijk kunnen soorten als buizerd en sperwer in het plangebied foerageren. Voor deze soorten vormt de beperkte oppervlakte van het grasveld hooguit marginaal geschikt foerageergebied.

² Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens.

In de zandbult zijn tijdens het veldbezoek geen broedende oeverzwaluwen aangetroffen. Het is echter niet uitgesloten dat deze hier wel kunnen gaan broeden. In de aangrenzende bomen en het bosje kunnen soorten als merel, heggenmus of houtduif broeden. De nesten van deze soorten zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd.

In de eiken zijn tijdens het veldbezoek geen scheuren, holtes of loszittende schors aangetroffen waar vleermuizen hun verblijfplaats kunnen hebben. De aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen in de bomen kan hierdoor worden uitgesloten. Door het ontbreken van bebouwing kan de aanwezigheid van gebouwbewonende vleermuizen ook worden uitgesloten. Het plangebied kan wel een onderdeel vormen van het foerageergebied van vleermuizen die in open gebieden kunnen foerageren, zoals gewone dwergvleermuis. De bomen langs de weg vormen een onderdeel van een doorgaande structuur en kunnen zo fungeren als vliegroute voor vleermuizen.

Het grasland in het plangebied vormt geschikt leefgebied voor een aantal grondgebonden zoogdier-soorten, zoals de uit de omgeving bekende ree (NDFF) en veldmuis. Voor deze soorten geldt in de provincie Drenthe een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. In de directe omgeving van het plangebied is het voorkomen van de niet-vrijgestelde boommarter, das en otter bekend (NDFF) bekend. Het plangebied is door het open karakter ongeschikt als leefgebied voor boommarter. Door het ontbreken van watergangen in en direct om het plangebied kan het voorkomen van otter ook worden uitgesloten. In de omgeving zijn geen geschikte plekken aanwezig waar dassenburchten kunnen voorkomen, het plangebied is daardoor ook maar marginaal geschikt als foerageergebied voor deze soort. Sporen van das, zoals latrines of wroetsporen, zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. De aanwezigheid van andere niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdiersoorten in het plangebied kan, gezien de terreingesteldheid en/of het ontbreken van waarnemingen uit de omgeving, ook worden uitgesloten.

Het grasland vormt door het ontbreken van oppervlaktewater in de directe omgeving marginaal geschikt landbiotoop voor enkele algemene amfibiesoorten, zoals gewone pad en bruine kikker. Voor deze soorten geldt in de provincie Drenthe een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wet natuurbescherming bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voor niet-vrijgestelde soorten die in de omgeving zijn waargenomen, zoals heikikker en alpenwatersalamander (NDFF), ontbreekt geschikt landbiotoop en/of voortplantingsbiotoop.

In de omgeving zijn de beschermde reptielsoorten adder, levendbarende hagedis en ringslang waargenomen. Geschikt biotoop voor deze soorten, zoals heidevegetatie en broeihopen, is niet in het plangebied aanwezig.

Beschermde soorten uit de soortengroepen vissen en ongewervelden zijn vanwege het ontbreken van waarnemingen uit de omgeving van het plangebied (NDFF) en het ontbreken van geschikt biotoop niet in het plangebied te verwachten.

TOETSING

Negatieve effecten op vleermuisverblijfplaatsen en jaarrond beschermde nesten van vogels kunnen worden uitgesloten.

Het plangebied zal naar verwachting niet volledig ongeschikt worden voor de te verwachten vleermuissoorten die regelmatig in open gebied foerageren. Bij uitvoering van het plan wordt het plangebied naar verwachting minder geschikt als foerageergebied voor buizerd of sperwer, waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn. Door de plannen gaat echter geen belangrijk foerageergebied van deze soorten verloren, want het plangebied vormt hooguit een zeer klein en marginaal onderdeel van het foerageergebied van buizerd, sperwer en vleermuizen. In de directe omgeving is in ruime mate alternatief en hoogwaardiger foerageergebied aanwezig voor deze soorten. Een negatief effect op vogels met jaarrond beschermde nesten of vleermuizen door verlies van foerageergebied is niet aan de orde.

Door de kap van één of twee bomen in de bomenrij zal de doorgaande structuur niet geheel worden onderbroken, waardoor een negatief effect op een essentiële vliegroute door kap niet aan de orde is. Daarnaast blijft het nabijgelegen Oranjekanaal ook bestaan als structuur waarlangs vleermuizen kunnen navigeren. Negatieve effecten op een eventuele vliegroute van vleermuizen door licht-uitstraling dienen te worden voorkomen door tijdens de bouw- en gebruiksfase directe licht-uitstraling op de bomenrij te vermijden.

Voor de overige vogelsoorten, zonder jaarrond beschermd nest, geldt dat, indien werkzaamheden aan vegetatie tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, in gebruik zijnde nesten van vogels kunnen worden verstoord of vernietigd. Dit is bij wet verboden. Om vernietiging van in gebruik zijnde nestplaatsen te voorkomen, dient bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden daarom voldoende rekening te worden gehouden met het broedseizoen of dient voorafgaand aan de werkzaamheden te worden vastgesteld dat geen bezette nesten aanwezig zijn. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibie- en zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de

vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Drenthe. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wet natuurbescherming.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wet natuurbescherming en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wet natuurbescherming (Wnb) is de bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor provincie Drenthe uitgewerkt in de Omgevingsvisie Drenthe en de bijbehorende Provinciale Omgevingsverordening Drenthe.

INVENTARISATIE

Het plangebied ligt niet binnen en grenst niet aan een door de Wnb beschermd Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt circa 2,4 km ten zuiden van het plangebied, namelijk het Drents-Friese Wold & Leggelderveld. Ten noordoosten van het plangebied ligt een NNN-gebied op circa 150 m afstand.

TOETSING

Het plangebied ligt niet in of grenst niet aan een Natura 2000-gebied. Hierdoor zijn in potentie effecten alleen mogelijk door externe werking. Het plangebied is gescheiden van het Natura 2000-gebied door bebouwing, wegen en agrarisch gebied. Gezien de grote afstand tot het Natura 2000-gebied, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van het plan, kan een toename van verstoring door geluid, verlichting of optische verstoring worden uitgesloten.

Eventuele toename van stikstofdepositie als gevolg van bouwwerkzaamheden in de aanlegfase is op basis van de Wet stikstofreductie en natuurverbetering vrijgesteld van vergunningsplicht.

Er kan echter in potentie wel sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden tijdens de gebruiksfase. Daarom is een AERIUS-berekening gemaakt waaruit blijkt dat tijdens de gebruiksfase geen sprake is van stikstofdepositie boven 0,00 mol N/ha/jaar in stikstofgevoelige habitattypen van Natura 2000-gebieden³.

Gezien de afstand tot NNN en de aard van het plan kunnen effecten op het NNN worden uitgesloten.

Beschermde houtopstanden

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 1.000 m² en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwde kom.

INVENTARISATIE EN CONCLUSIE

Het plangebied ligt deels buiten de 'bebouwde kom Wet natuurbescherming houtopstanden' van de provincie Drenthe. De te kappen bomen liggen echter nog binnen de bebouwde kom.

Hierdoor is het voor deze bomen niet nodig een kapmelding te doen bij de provincie Drenthe.

Conclusie

Voor dit plan is op 23 mei 2022 een veldbezoek uitgevoerd en daarnaast zijn verspreidingsgegevens van beschermde soorten in en om het plangebied uit de NDFF geraadpleegd. Het veldbezoek en de verspreidingsgegevens geven voldoende beeld op de natuurwaarden in het gebied om de toetsing aan de Wet natuurbescherming op te baseren. Uit deze toetsing komt naar voren dat het plan niet zal leiden tot negatieve effecten op beschermde soorten, mits bij de werkzaamheden rekening wordt gehouden met het broedseizoen van vogels en de vliegroute voor vleermuizen. Negatieve effecten op een eventuele vliegroute van vleermuizen door lichtuitstraling moeten worden voorkomen door tijdens de bouw- en gebruiksfase directe lichtuitstraling op de bomenrij te vermijden.

Een nadere analyse in het kader van de gebiedsbescherming van de Wet natuurbescherming of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid is niet noodzakelijk. Het plan heeft geen negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van natuurlijke habitats en soorten. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Wet natuurbescherming nodig. Het plan is daarnaast op het punt van provinciaal natuurbeleid niet in strijd met de Provinciale Omgevingsverordening en het onderdeel houtopstanden van de Wet natuurbescherming.

³ BügelHajema Adviseurs (31 mei 2022), Berekening stikstofdepositie woningbouw Oranje